

NAUJIENOS

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXX

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, July 15, 1983

Nr. 136

RUDENI KREMLIUS ISLEIS A. SACHAROVA

ČADO KARIAI APSUPO ABEČĘ, O GUKUMI KALBA MIESTE

ČADO KARIAI PASIEKĖ UM ČALUBĄ,
KURIOJE BUVO LIBIJOS KAREIVIŲ

DZAMENA, Čadas. — Trečią dieną Čado ginkluotos pajėgos buvo apsupusios Abečę oazę, bet tuo pačiu metu, Abečėje dar buvo buvęs prezidentas Gukumi. Kada Čado karių dauguma išvyko Um Čalubos miesto patinti, tai Gukumi sušaukė Abečės gyventojus pasiklausti jo kalbos. Gukumi yra geras kalbėtojas. Palmių šešėlyje sėdėjo Abečės gyventojai, o Gukumi jiems įtikinančiai dėstė savo planus ateitį.

Baigęs kalbą, Gukumi, Libijos karių apsuptas, išvyko iš Abečės. Tiksliai jis nevyko į Um Čalubą, o patraukė per dykumą tiesiai į Rytus, Libijos link.

PREZIDENTAS PALAIDOJO DU ŽUVUSIUS KARIUS

LIMA. — Peru Respublikos prezidentas F. Belaunde Terry trečią dieną didelėje procesijoje palaikė du Peru karius, žuvusius kovojant su "Zvilgančio tako" maocetunginiais komunistais.

Sostinėje susidarė 30 bloku eiseną. 70 metų prezidentas Belaunde Terry, kartu su visais kabineto nariais atsisakė eisenos priesakyje ir žuvusių mūlydėjų į kapines. Prezidentas pasakė turintį atsiverti kalbą.

Daugelis lydečių žmonių asarojo ir reikalavo atkurti už karių nužudymą visai be jokio reikalo.

— Sovietų Sąjunga pataria paleistiniams baigti tarpusavio ginčus ir rasti bendrą kalbą su Arafatu.

— Pakistano prezidentas Zia sekmadienį išskrenda į Japoniją oficialiam vizitui.

BRITAI NEPAJĖGS KARTI MIRTININKŲ

LONDONAS, Anglija. — Britai, bandydami taupyti visas valstybės išlaidas, buvo pasiūvę karti mirti nuteistuosius. Apšaudyti, kad mirtininko pakorimas yra pats pigiausias būdas.

Vyriausybė buvo įsitikinusi, kad parlamento narių dauguma pasisakys už mirtininkų pakorimą. Pasirodė, kad parlamento dauguma pasisakė prieš korimą. Tai buvo atgyventas ir senas būdas gyvybei atimti. Dauguma kalbėjo už tai, kad mirties bausmę reikia panaikinti. Daugumą sudaro konservatoriai, bet korimas jiems yra svetimas. Premieris buvo linkusi į korimą, bet pakeitė nuomonę, kai patyrė daugumos nuotakas.

IS UGANDOS PABĖGO 200,000 ŽMONIŲ

NAIROBI, Kenija. — Prasidėjus tarpusavio kovoms visoje Ugandoje, tris tūkstančiai žmonių iškodami pabėgėdais, bėga į užsienį, išskodami saugios vietos.

Vien tikslas — Keniją atbėgo 200,000 Ugandos gyventojų, kuriems reikėjo duoti paramą. Toks didelis ugdančių skaičius sudaro naštą Kenijai.

Ugandon planavo grįžti iš Libijos diktatorius Amin, bet Ugandos gynybos ministeris patarė jam nebegrįžti. Ugandos vyriausybė dabar yra Kampaloje. Kariuomenės vadovybė turėjo vargo, kol nuginklavo įvairias partizanų grupes. Treminiai pamažu pradeda grįžti grupėmis.

Britų atstovai tariais su Pekinu dėl Hong Kongo. Vietos gyventojai užsienio ten vežioja triračiais. Pekinas sutinka leisti britams ir kitiems užsieniečiams valdyti bankus, prekybą ir turizmą.

ISAKĖ CHA ISTAIGAI PIRKTI 219 SKLYPŲ BALŲŲ APYLINKĖSE

JEIGU CHA TOKIO ŽINGSNIO NESIMS, TAI VASARIO
MĖNESI TEISĖJAS SKELBS CHA BANKROTĄ

CHICAGO, Ill. — Federalinis teisėjas Marvin E. Aspen trečią dieną isakė Chicago namų įstajai (CHA) baltųjų apgyventose apylinkėse pirkti 219 žemės sklypų ir pagalvoti pradėti namų statybą baltųjų apylinkėse. Jeigu CHA nepajėgs to padaryti, tai teisėjas ateinančių metų vasario mėnesį paskelbs įstajai bankrutavusią ir paskirs pareigūnus įstajos reikalams kitaip tvarkyti.

Atskaitomybės įstajai viską labai sulėtino, labai sunku patikrinti, tvirtina teisėjas Aspen.

CHA neturi pinigų žemei pirkti. Federalinė vyriausybė pareiškė, kad šitiems reikalams ji nesiskirsianti daugiau pinigų, nes visi privalo taupyti.

Vyriausybė sudėjo šimtus milijonų dolerių į CHA darbą, bet pati baigia nugyventi svarbią įstajai. Teisėjo pareiga išgelbėti galimai didesnę sumą.

— Atstovų Rūmų pakomitečio raštinės vedėjas yra John M. Fitzgerald, o jo sekretore yra Terri Ann Lowenthal.

KALENDRELIS

Liepos 15: Hen'kas, Žvingilė, Smilga, Lemturis, Virdis, Kimtyla.

Saulė teka 5:27, leidžiasi 8:23.
Oras šiltas.

ELEKTROS ENERGIJA BUS BRANGESNĖ

NEW YORK, N.Y. — Šiomis dienomis paaiškėjo, kad visa eilė Amerikos elektros dirbtuvių, gaminusių elektrą atomo pagalba, priėjo išvados, kad atomo energija nėra tokia pigi, kaip daugelis pradžioje buvo apskaičiavę. Dabar nustatyta, kad keliose dirbtuvėse yra skilę vamzdžiai, nešantieji sproguosį atomą į vėsinančius vandens vamzdžius.

Dabar aišku, kad tuos vamzdžius reikės pakeisti naujais. Pasirodė, jog tai nėra toks lengvas dalykas. Užims mažiau, šiai bent tris mėnesius vamzdžiams pakeisti. Kitose dirbtuvėse užims išties metus. Už tai reikės brangiai mokėti.

SIŪS IZRAELITUS Į HEBRONĄ

TEL AVIVAS. — Izraelio gynybos ministeris Moše Arens pareiškė Izraelio ir užsienio laikraštinkams, kad jis siūnia izraelitus į Hebrono senamiestį ir suteiks jiems reikalingą protekciją.

Jeigu dabartinis Hebrono meras nepajėgė suvaldyti miesto gyventojų, kurie nužudė aštuonis Izraelio studentus, ir nepajėgė nustatyti žudikų, tai toks žmogus negali būti modernaus miesto meru.

Savo laiku Hebronas buvo žydų centras. Žydų apgyventa dalis buvo visi išardyta ir išgrautyta. Toje senoje dalyje bus apgyvendinti žydai, kurie pastatys naujus pastatus ir išrinks naują Hebrono administraciją. Tada

ITALIJOS TEISĖJAS BUVO BULGARIOJ

ROMA. — Italijos teisėjas Ilario Martella buvo nuykęs į Bulgarijos sostinę Sofiją, kad galėtų nustatyti, ar kuris nors iš bulgarų dalyvavo pasikėsinime prieš popiežių Joną Paulių II.

Teisėjas papasakojo bulgarams, kad pats pasikėsiniojas Mehmet Ali Ağa tvirtina, jog Sergei Antonov, kuris vadovavo Bulgarijos turizmo biurui Romoje, padėjo jam surasti butą Vatikane. Dabar reikalingas Antonovui gynybas.

Teisėjas neturėjo galimybių pasimatyti su bulgarais, kurie pasikėsinimo metu buvo Romoje.

ABU SACHAROVAI SUNKIAI SERGA

ZENEVA, Šveicarija. — JAV vyriausybė paskelbė, kad Sovietų Sąjungos, kai bus pasirašyta nauja sutartį išskirtoms šeimoms sujungti. Jau praėjo 40 metų nuo šeimų išskyrimo. Visa eilė šeimų narių negalės kartu gyventi net ir susitikę, nes gyvenimas juos išskyrė.

Vieni tvirtina, kad Sacharovai bus pirmieji išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos, kai bus pasirašyta sutartis. Reikia turėti galvoje, kad abu Sacharovai yra ligoniai. Jis turėjo širdies priepuolį, jos silpnos akys ir širdis. Nežinoma, ar jie sulauks metų pagailos. Jeigu ir sulauks, tai kažin, ar jie pajėgs išvažiuoti.

— Danai nesitiki, kad Europoj kils atominis karas. Tokios žinios ateina iš Sovietų sostinės.

— Izraelio kariuomenės vadovybė neleis daryti jokių demonstracijų vakariniame Jordan upės krante.

ten bus tvarka ir visi galės ramiai ir saugiai gyventi.

AMERIKON ATVAŽIUOS ORLOVAS, ŠČARANSKIS IR KITI

ZINIĄ PASKELBĖ NE SOVIETŲ VYRIAUSYBĖ,
BET WASHINGTONO VALDŽIOS ŽMONĖS

INDIJA NELEIDŽIA KNY- GOS APIE KISINGERĮ

NEW DELHI, Indija. — Henry Kisingeris parašė atsiminimų knygą. Atskiri egzemplioriai išsiuntinėti knygynams ir knygų vertintojams.

Knygų vertintojas Seymour Hersh ne tik parašė vertinimą, bet parašė knygą apie dar neišėjusią Kisingerio knygą. Hersh labai aštriai kritikavo Kisingerį, iškeldamas jo padarytas klaidas.

Kisingeris aprašo susitikimą su Morarji Desai, įtakingu Indijos politiku, buvusiu premjeru. Hersh parašė, kad Desai buvo CIA agentas, todėl turėjo taj kalbėti su Kisingeriu, kaip jis kalbėjo. Desai, patyręs apie Hersh tvirtinimus, prašė, kad melagingos Hersh knygos neįleistų į Indiją. Indijos vyriausybė taip ir padarė. Ji uždraudė Hersh knygą pardavinėti Indijoje.

VOKIEČIAI BAUS PIKTUS DEMONSTRANTUS

BONA, Vokietija. — Vokietijų vyriausybė paruošė įstatymo projektą, kurį trečią dieną pasiuntė į parlamentą ir prašo, kad įstatymas būtų priimtas ir leista vyriausybei jį taikyti.

Įstatymas reikalauja, kad visos demonstracijos būtų ramios ir taikios. Jeigu policija demonstrantams įsako išsiskirstyti, tai demonstrantai privalo taikiai skirstytis. Bet jeigu demonstrantai įsakymo neklausė, var toja ginklus, lazdas ar akmenis pasipriešinti policijai arba žmonėms, tai suimtiesiems grės vieni metai kalėjimo už policijos įsakymo neklusumą.

Agitatoriai pradėjo ruošti didelės demonstracijas ir rengiasi neklusyti policijos. Tai bus pirmą progą pamatyti, kaip tas įstatymas veiks. Žia daranties bus baudžiami didesniais bausmėmis.

— Ketvirtadienį aukso uncija kainavo \$137.

— Vakarų Vokietijos policija turės didelius automobilius demonstrantams, kurie nepaklausys įsakymo, važti į kalėjimą.

WASHINGTON, D.C. — Atėjant šiems metams prie pabaigos, Sovietų vyriausybė rengiasi išleisti Amerikon visą eilę Sovietų Sąjungos disidentų, vedančių kovą prieš dabartinę vyriausybę. Atsakingi Sovietų valdžios atstovai įtikino JAV vyriausybės pareigūnus, kad dar šiais metais bus išleisti žymesnieji disidentai. Kada buvo užsiminta apie vardus, tai Sovietų vyriausybė davė suprasti, kad rengiasi išleisti užsienin gerai išgarsintą Maskvos universiteto fizikos profesorių Andrei Sacharov. Iki šio meto jis buvo laikomas Gorki mieste, esančiame kokių 300 mylių nuo Maskvos. Sacharovas buvo išsūstas į Gorkį, kad negalėtų susitikti su Maskvon atvažiuojančiais užsieniečiais.

Be to, bus išleistas iš Sovietų Sąjungos ir Anatolijus Ščaranskis. Jo žmona ramiai gyvena Washingtono, buvo Baltuose Rūmuose ir tada prašė prezidento Reagano pagalbos, kad būtų išleistas jos vyras. Sovietų valdžia sutikusi išleisti prof. Jurijų F. Orlovą, kuris Maskvos universitete dėstė fiziką. Pradžioje Orlovas buvo labai santūrus, bet paskutiniu metu Orlovas pasakė prof. Sacharovą. Orlovas buvo pašalintas iš universiteto ir gerokai tardytas, laikytas policijos priežiūroje, o dabar ruošiamas Amerikon.

Sekretorius George Shultz tikisi netolimoje ateityje susitikti su užsienio reikalų ministru A. Gromyka ir pasirašyti naują susitarimą, kuriuo Sovietų Sąjunga, vykdydama Helsinkio aktus, rengiasi išleisti visą eilę disidentų.

Be to, Sovietų valdžia nori paruošti minėtus disidentus užsienin. Valdžia rengiasi juos apmokėti, duoti kelionpinigių, nes jie neturi jokios užsienio valiutos. Sovietų Sąjunga rengiasi išleisti ir kitus rusus, turinčius šeimas užsienio valstybėse. Andropovas norėtų, kad išleisti palaikytų ryšius su Sovietų vyriausybe. Kai kurie jų pripažįsta Brežnevo konstituciją.

— Jeigu policija nepajėgtų suvaldyti jaunųjų, tai gali varžyti jėgą arba šaukti pagalbon netoli esančią karių garnizoną.

Sovietų valdžia nenorėtų išleisti sergancio Sacharovo ir dar labiau sergancio jo žmonos, bet rudenį, kai pasirašys sutartį, abu ligonius išleis.

George Bush

Viceprezidentas Bush, apvažiavęs šiaurės Europos valstybes, įtikinėjo gyventojus, kad demokratine santvarka yra pati naudingiausia ir pastoviausia.

LIETUVIAI KRASNOJARSKO SRITYJE

Į namę iš Kanadoj leidžiamos Nepriklausomos Lietuvos:

Sprendimas. Už duoną — po trejus metus, už lentas — po vienerius. Mane vieną išėjusio, "už nuosūdų prisipažinimą". Kodėl? Aš nebegaliu gyventi, bet mane paliko gyva, o anie, norėję gyventi, eis pasitikti mirties. Grįžti į baraką. Mama vis dar be samonės. Salta, dega balana. Nėra vandens. Aš vėl einu vogti lentų. Po kelių dienų vėl nuteisuosiu. Ir tuos, kuriuos nuteisė rytojaus dieną, sargybiniai išvarė į lagerį.

Laidotojų dvi brigados po tris asmenis brigadoje (Abromaitienė, Marcinkėvičienė, Abromaitis, Petras, Lukosevičius, Tautaišienė, Tautaišienė — ji dabar gyvena Švedijoje) kiekvieną dieną iš barakų išvilkdavo lavonus kraudavo juos į roges ir, įsikinkę į virvelines šlajas, vilkdavo keletą šimtų metrų už barakų ir kraudavo juos į stirtas. Laidotojai patys buvo labai nusilpę ir dėl to nepajėgdavo nukelti lavono nuo aukštutinųjų gultų (narų). Todėl prie kųjų prisiūdavo virvę ir bendromis jėgomis ji nutraukdavo žemėn. Neretai sienų lėdė likdavo numirėlių plaukų kuokštelės.

Kada siausdavo pūga, mirusieji gulėdavo po keletą parų drauge su gyvaisiais. Marijampolės gimnazijos direktoriaus žmonos Daniliausienės kūnas keturias paras išgulėjo šalia jos sūnaus, kuris skorbuto (cingos) išsekintas negalėjo pasikelti. Jų barakas buvo taip užpustytas, kad, jei į galėjai patekti tik romomis pro siaurą sniego plyšį. Kada velionės kūną virvės pagalba traukė pro tą plyšį, jos sūnus Antanas įkandinė šaukė: "Atleisk, brangioji motule, kad negaliu Tavęs palydėti!"

Lietuvoje Žemės ūkio Akademijos rektorius prof. Vilkaitis buvo sąrgu, jis saugojo rudens metų sugautos žuvies statines. Išsekęs nuo bado, sukrito ant statinių ir pasimirė. Gerbiamų žmonių mokslininkų, žmonių su kade jam karšta. Bet po savaitės karstas dingio, ir profesorius gulėjo kartu su kitais sturtoje. Jo žmona neteko proto, sūnus ir duklė pasiliko našlaičiai.

Kartą mūsų barakan įslinko du žmonės: vyras ir moteris.

Abu rankose laikė po ryšulėlį. Barake buvo tamsu, nes langų stiklo vietoje buvo ledo lytis, ir tos apipustytos. Jie paklausė, ar yra vaikų. Vaikų buvo. Kai jų akys priprato prie tamsos, jie pamatė pirmąjį: ant grindų gulėjo negyvas dešimties metų berniukas — Jonukas Borniškis, pasimiręs vakar nuo skorbuto (cingos) ir išsekimo. Jie paaiškino, kad esą leningradiečiai, atsidūrę Trofimovske. Leningrade jų vienintelis vaikas miręs bado. Šiandien jo mirties metinės, ir jie, atžymėdami jį, surinko savo trijų dienų duonos davinį ir nori jį išdalinti lietuvių baidantiesiems vaikams. Iš po skurdų išėjo vaikų rankiukšlės, ir eningradiečiai dėjo į kiekvieną po gabaliuką duonos. Apsupto Leningrado mažas kankinukas tiesė pagalbos ranką savo žūstantiems vienmečiams.

Kai išmirdavo tėvai, jų vaikus perkeldavo į baraką įsteigtą vaikų prieglaudą. Salygos ir mirtinumas buvo ten tokie pat. Vaiskai mirdavo vienas po kito. M. Abromaitienė (dabar gyvenanti Kaune), vežiojusi lavonus, prisimena, kad dažnai paimdavo iš prieglaudos vaikų kūnelius — griaučiukus užrištuos maišus. Kiek kūnelių būdavo maišė, ji nežinanti, nes maišus mesdavo į bendrą stirtą, netatūšius. Du berniukai — dvylikos ir trylikos metų (pavardžių kol kas negaliu skelbti, bet ne broliai) prieglaudoje pasikorė. Jų mirtį stebėjo Lukminaitė Juzė (dabar gyvenanti Kaune), kuri tada buvo nukėlė į prieglaudą, kai jos tėvai ir du vyresnieji broliai pasimirė.

Kartą ji su kitu berniuku išėjo iš prieglaudos paieškoti maisto. Išsekusi mergaitė sukruto: kol atėjo pagalba, ji nušalo krūtine ir rankas dėl to, kad neturėjo jėgų prisidengti. Nuo kraštutinio išsekimo ir avitaminozės jos pečiuose, kryžiuje, stubure ir kojose atsirado pragaus, o ant krūtinių nušalimo žaizdų, todėl ją gydė keletą mėnesių pakabinę už pažastų prie lubų. Randai pasiliko iki šiai dienai.

(Iš Nepr. Liet.)

Tai tamsta dabar esi laimingai apsigėdęs vyras...
— Esu tik apsigėdęs ir daugiau nieko.

K. Sklerius

Estės portretas

ŠARŪNAS - ŽMOGUS IR VALDOVAS

Pasirako VII kl. mokinių

Vinco Krėvės dramoje "Šarūnas" matome gyvenimą ir problemas kunigaikščio, gyvenusio senovėje. Matome, kaip Šarūnas supranta, kad reikia sujungti visą kraštą į vieną valstybę, vieno valdovo valdžioje. Kai šitas sujungimas bus įvykdytas, Lietuva bus stipresnė ir priešais jos nenukens. Matome, kaip Šarūnas patys yra nuskriaustas: kuo prastas, nemylimas. Jis kovoja ir dėl savanaudiškų tikslų, ne tik dėl valstybės gerovės. Šarūnas kovoja dėl savo asmeniškos garbės. Kalbėdamas su dainiūnė Rainiui, jis sako: "Aš noriu tokios dainos, kad mano vardas visos girios brastėtų". Jo narsumas patraukia karčius, nes jie taip pat trokšta turėti garbės, o Šarūnas vis kalba: "mano darbai garšūs ir vaidilos dainos verti". Jis nori, kad žmonės jį atsimintų, kaip narsų karį, o ne kaip negražų kuprotą vyrą.

Šarūnas yra tragiska figūra. Jis ir vaidila Rainys yra pagrindiniai veikėjai šioje Krėvės dramoje. Jeigu Šarūnas troško asmeniškos garbės, tai vaidila Rainys norėjo sujungti stipraus krašto. Rainys panaudoja Šarūną savo tikslui pasiekti. Tačiau Šarūnas, siekdamas asmeniškos garbės, pasiekė ir didesnio gerio: nugalėjo priešus, kurie grąsino sunaikinti Lietuvos kraštą.

Darius Silas

Ričardas Chiapetta
Iš "Aušros Spindulėlių"

V. Krėvė savo dramoms turinčioms iš istorijos ir padavimų. Šarūnas buvo legendinis valdovas, paties Krėvės sukurtas, bet Skirgaila jau buvo tikras, istorinis valdovas. Jis buvo lenkų karaliaus Jogailos brolis. Didžiausia problema "Skirgailos" dramoje yra tikėjimo pasikeitimas: iš pagoniškojo į krikščionišką. Krikščionybės priėmimas Lietuvoje buvo gana pavėluotas, todėl sunkiai viskas ejo. Skirgaila buvo labai teisingas žmogus, nors kartą ir žiaurus. Jis nenorėjo išjįžadėti lenkų tikėjimo ir tautos tradicijų. Skirgaila stovėjo tarp dviejų dievų — senojo lietuviško ir naujojo krikščioniško. Nors dar neatsakęs senųjų dievų, Skirgaila širdyje jautė nepasitikėjimą jų meniškos garbės, tai vaidila Rainys norėjo sujungti stipraus krašto.

Joje gyveno. Jis sakydavo: "Dariau, kaip moku". Skirgaila buvo vienišas, nusivylęs žmogus.

Vytautas Palionis

Istorinė drama "Skirgaila" kai kuriais atžvilgiais laikytina "Šarūno" tęsiniu. Žiaurus, užsispyrėlis, žmonių nekenčias Dainavos kunigaikštis Šarūnas tarytum pasikartoja Skirgailoje. Ir vienas, ir kitas — tragiškas asmuo. Jie savo sielose išgyvena vidaus priešingybę kovą. Šarūnas niekur istorijoje neminimas. Skirgaila jau istorinis asmuo. Tai Algirdo sūnus, Jogailos brolis.

Šarūnas daugiau rūpinosi asmeniška garbe, negu tėvynės gerove. Skirgaila turėjo daugiau tėvynės meilės. Jis nuosirdžiai rūpinosi savo krašto likimu. Jis sakė: "Aš myliu Lietuvą ir skaldyti jos dalimis niekam neleisiu, nei tau, nei broliui Jogailai, nei Kęstučio sūniui! Jeigu žinotai, kad jie geriau sugėbės jos garbę išlaikyti, aš užleistau jiems savo vietą. Bet, kol aš to nežinau, aš niekam neužleisiu čia nei vienos pėdos. Aš gero noriu tiems, kurie čia gyvena, ir siekiu jo, kaip moku".

Iš šio pasakymo matome didelį skirtumą tarp Skirgailos ir Šarūno.

Ričardas Chiapetta
Iš "Aušros Spindulėlių"

Viktutė yra išsimokslinusi dvaro panelė. Ji, grįžusi pas tėvą, padeda jam tvarkyti dvarą. Ji labai darbšti: nemėgsta velnių laiko gaišimui, kaip kitos jaunos dvaro panelės. Viktutės draugės ir draugai tik važinėja, puotauja ir nieko naudingo nenuveikia. Viktutei tas atrodė baisu. Jos tikslas yra padėti žmonėms.

Tais laikais ponai kalbėjo lenkiškai, o tik kaimo žmonės nebijojo lietuviškai kalbėti. Lietuviškos spaudos beveik nebuvo. Viktutė pradeda suprasti, kad yra keista savo krašte kalbėti svetima kalba. Ji pradeda mokytis lietuviškai. Kai išmoksta, ji kitus moko rašyti, skaityti ir dainuoti. Viktutei nebuvo su kaimiečiais draugauti: su jaunimu linksminintis. Atrodė, kad ji pati viena savo apylinkėje pasiryžusi atstatyti lietuviškumą.

Viktutė pradėjo įsimyli Joną, bet jis netiki į Dievą, todėl jai nebetinka. Vėliau pasirodo daktaras. Antanas. Jis yra kaip tik Viktutei. Jis nori pastatyti ligoninę neturtingiems. Anta-

nas ir Viktutė yra gera pora. Jie J. Hansen, Th. Roemer ir kiti turi tuos pačius norus.

Iš "Viktutės" mes matome, kad esame šioje žemėje ne tik užimti tam tikrą vietą, bet kaip nors pagerinti savo aplinką, palikti pasaulį truputį geresniu, negu radome. Kaip lietuviams, mums neužtenka tik save lietuviškai vadinti, reikia padėti vieniti kitiems, padėti organizacijoms ir mokykloms. Kaip gali būti lietuviu ir nemokėti lietuviškai, nežinoti apie savo kraštą, apie savo kilmę?

Edvardas Kivaitis, VII kl.
Iš "Aušros Spindulėlių"

Iš kur yra kilęs žodis "bajoras"?

Daugelis mano, jog "bajoras" yra slavų kilmės žodis. Tikrienybė nėra taip. Tas žodis yra mongolų-turkų kilmės ir reiškia turta, mantą, didiką.

Lietuviai jį pasisavino gana anksti ir "bajoras" greitai perėjo į vietovardžių, dainas ir panašiai.

XVIII ir XIX šimtmečiu bajorų arba didžiųjų buvo prisėję Lietuvoje gana daug. Jie dėvėjo prie šono kardą, o kurie neįstengė nusipirkti, tai pasitenkino iš medžio nudrožtu peiliu. Dauguma nemokėjo pasirašyti pavardės ir dėdavo tris kryžius.

Dažnai žmonės pajaukdavo nuskurėlius bajorus. Girdi: — "Devyni bajorai vieną ožką tur-gun varo".

Avižos pirmiausia atsirado Lietuvoje

Kai kurie mokslininkai pav.

tikrina, jog aviža išsivystė iš laukinio augalo Lietuvos krašte, arba jai artimuose plotuose. Jie remiasi štai kokių faktų. Laukinė aviža, iš kurios paeina tikroji aviža, žuaga tik Lietuvoje piktžolės pavidale. Toliau nuo Lietuvos jos neužtikta.

Iš čia aviža išsiplėtė Azijoje, Afrikoje, Amerikoje ir Australijoje. Ji mėgsta drėgną ir vėsų klimatą. Iš visų varpinių javų avižos Lietuvoje geriausiai užderą Jos išauga ir prinoksta nuo 4 iki 5 mėnesių.

• Gautne laiške iš Lietuvos tarp kitko sakoma:

"Mūsų mazi vaikučiai begalė mėgsta bulvinę sriubą". Ją valgo tris kartus į dieną. Tik kažkodėl nakties metu jie pabunda ir reikalauja juodos duonelės. Keistas vaikų protavimas! Ką jie turi, tuomi nepasitenkina..."

Iš to aišku, jog apie duoną Lietuvos žmonės gali sapnuoti, bet ne maitintis.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslų 184 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jonko, V. Stankos J. Ranko, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rikštelės ir A. Varnos kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAINŲ SVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių ločių pirmūnės Juzės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIEŅISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkos aprašas Juozo Adomaičio — Dėdės Serno gyvenimo. Tai ne saugus gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirnelėmis. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVIAKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamaliūno įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labuvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimų ir jų vertinimai vokiečių kalba. Labai naudingoje 333 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$4.

KĄ LAUMĖS LAMA, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pilsnaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik m. Furgio Jankinsko knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$5.

SATYRINIS NOVELS, H. Zoschenko kūryba, J. Valaitis vertė. 804 pusl. knygoje yra 86 satyrinių novelių. Kaina \$1.

Knygos gausiamas Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant patikrinkite adresą.

GIFT PARCELS TO LITHUANIA
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
Maistas iš Europos sandėlių.
MARILJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2301 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737
V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill.
• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
Atdara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Tel. 476-2206

INŽ. LIUDAS MIKŠYS, 50 metų studijavęs, kaip IŠ PRAEITIES UKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Iš mokslų kartu su kun. Jaunimui ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tiksliaus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paltas \$2.

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Socialinis draudimas ir aprūpinimas

VI metai

Liepos 15, 1983 — Nr. 24 (271)

Redaguoja PRANAS ŠULAS

Klausimus ir medžiagą siųsti: 4436 So. Washenaw, Chicago, IL 60632

Buferinas, Excedrinas nesumazina žmonių kylančių skausmų

FEDERALINĖ PREKYBOS KOMISIJA UZDRAUDĖ TVIRTINTI VAISTŲ NETURIMĄ GALIĄ

WASHINGTON, D.C. — Federalinė Prekybos komisija, visapusiškai ištyrusi vaistus gamintojų bendrovių garsinimus, antradienį uždraudė vaistų gamintojams skelbti vaistams tokių galių, kokios jie nebūna.

Labai plačiai buvo tvirtinama, kad Buferinas sumažina žmonių kylančius skausmus, tuo tarpu tyrimas parodė, kad minėtas vaistas skausmų visai nesumažina. Chemikų nustatyti daviniai parodė, kad ir kiti vaistai, turintys labai gražius pavadinimus, tikrojo skausmą nesumažina, o tik padeda jį toleruoti.

ty reklamos yra apgaulingos. Federalinė komisija antradienį pranešė, kad vaistų gamintojai, kurie skelbia, kad jų vaistai sumažina skausmą, turi būti išsamių tyrimų atlikę. Komisija tvirtina, kad Buferinas, Excedrinas, Bayer aspirinas, Cope, Vanquish ir Midol to galios neturi. Tvirtinama, kad jie sumažina skausmą, tačiau tik padeda jį toleruoti.

Federalinė komisija tvirtina, kad Buferinas, Excedrinas, Bayer aspirinas, Cope, Vanquish ir Midol to galios neturi. Tvirtinama, kad jie sumažina skausmą, tačiau tik padeda jį toleruoti.

Naujausi Social Security pakeitimai

Paskutiniu laiku yra padaryti naujausi šie pakeitimai. Vienas pakeitimas palies kiekvieną gaunantį Soc. Sec. čekius, o kitas pakeitimas palies Medicare apdraudą.

Coast of living padidėjimas, numatytas š. m. liepos mėn., yra atidėtas iki 1984 metų sausio mėn. 1 d. Jūsų 1984 metų sausio mėn. Soc. Sec. čekis bus padidintas 3½%, atseit, tiek kiek pabrango pragyvenimas. Ateityje toks čekių padidėjimas bus daromas kiekvienų metų sausio mėn. pradžioje.

Š. m. kovo mėn. buvo pranešta, kad mėnesinė premija už

medicare — medicinišką patarimą — audrauda bus padidinta 1983 metų liepos mėn. Pagrindinė apdrauda pasiliks ta pati — \$12.20. Ji bus padidinta 1984 m. sausio mėn. Šios premijos didumas bus nustatytas šių metų rugsėjo mėn. ir paskelbtas. Visi premijų padidėjimai ateityje pradės veikti nuo 1984 m. sausio mėn. Tokį pranešimą paskelbė U. S. Department of Health & Human; tarnyba Soc. Sec. sveikatos apsaugos finansų administracija. (Plačiau: skaitykite SSA, Publication No. 05-10360).

Pr. S.

Aukštinės mintys

• Punktualumas yra karalių mandagumas. *Louis XVIII*
• Nėra prasmės ginčytis su tuo, kas neišvengiamai. Vienintelis argumentas.
• Prieš rytų vėją — apsilvilkti palatą. *Lowell*
• Nenusiminkime, turėdami galvoje tai, kad sunkiausiai pakeliamos nelaimės yra tos, kurios niekada neatėina. *Lowell*
• Nieko negalima sukurti iš nieko. *Lucretius*
• Žinojimas didėja žingsniais, o ne šuoliais. *Macaulay*
• Vaidrodis paskutinis ne tam, kad ant jo pieštų. *Macaulay*
• Ne taip lengva eiti keturpėsiu. *Macaulay*
• Gyventi — tai nereikšminga būti gyvam, bet būti patenkintam. *Martial*

• Tas, kuris nori valdyti kitus, pirmiausia turi būti savo šeimininku. *Mossinger*
• Paklausk save, ar tu esi laimingas, nes nustosi būti laimingu. *Mill*
• Laisvė — tai yra tai, kada gali daryti, ką nori. *Mill*
• Valgome, kad gyventume, o negyvename, kad valgytume. *Moliere*
• O, kaip puiku žinoti šį bei tą. *Moliere*
• Apsiskaitęs kvailys yra didesnis kvailys, negu nemokantis. *Moliere*

• Anglai užsiėmė, jie neturi laiko būti mandagiais.

Montesquieu

• Yra tik vienas žingsnis nuo išaukštinto iki juckingo.

Napoleonas

• Būdamas 50 metų, kiekvienas turi tokį veidą, kokį jis užsitarnavo. *Orwell*

• Gera proza yra lyg lango rėmas. *Orwell*

• Pats darbas užima tokį laiką, kuris reikalingas darbu atlikti. *Parkinson*

• Širdis turi savo išskaičiavimus, apie kuriuos protas nieko nežino. *Pascal*

• Žmogus yra tik nendrė — silpniausia būtybė pasaulyje, bet galvoje turi nendrę. *Pascal*

• Malonu matyti, ką pinigai gali padaryti. *Pepys*

• Nesiremk niekieno nuomone, bet tik savo. *Persius*

• Pažink save — sužinosi, koks tu netobulas. *Persius*

• Žmogus, kuris neklysta, pabrastai nieko nepasiekia. *Pepys*

• Mes gyvename ir mokomės, bet netampame protingesni. *Pomfret*

• Širdis yra mažas daiktas, bet trokšta didelių dalykų. *Quarles*

• Apetitas auga bevalgant. *Rabelais*

• Gamta nepripažįsta tuštumos. *Rabelais*

• Tas, kuris pradeda gyventi, pradeda mirti. *Quarles*

Kaip tiksliau naudoti vaistus

Maisto ir vaistų administracija (F. D. A.) praneša, kad gydytojų prirašyti vaistai gali daug pagelbėti susirgusiems, pagerinti sveikatą ir pašalinti ligos neramus, reiškinius. Vaistai turi būti naudojami tiksliai, kad atliktų savo uždavinį.

Studijos rodo, kad daugiau negu pusė žmonių, priimančių vaistus, tiksliai juos nepanaudoja. Dažnai pacientai nežino tikslių apie jiems prirašytus vaistus arba kaip juos panaudoti. Vartodami vaistus jūs privalote žinoti:

1. Vaistų pavadinimą.
2. Jų paskirtį.
3. Kaip ir kada vaistus vartoti.
4. Kokias pasekmes jie gali išaukti — ar svarbias, laikinas, ilgalaikes ir t. t.
5. Jeigu jūs turite kokių klausimų, kaip daktaro prirašytus vaistus naudoti, rašykite anglų kalba: Rx Drugs, Department 32 Pueblo, Co. 81009. Iš tos įstaigos gausite tikslių paaiškinimų.

★

Chicagoje veikia vadinamos "Utility vartotojų grupės", kurios rūpinasi, kad šio miesto gyventojai būtų apsaugoti nuo keliamų už elektros naudojimą kainų. Tos grupės si pirmadienį pranešė spaudai, kad netrukus jos pateiksiančios Federalinei Legislatūrai, kad už patarnavimą elektra būtų imami tiksliai tokie federaliniai pajamų mokesčiai, kuriuos vad. "Utilities". Tuo reikalu Martin Heckman.

• Garbė be pinigų yra liga. *Racine*

• Pasirink rašytoją, kai renki draugą. *Roscommon*

• Trečią valandą visada yra per vėlu ar per anksti daryti tai, ko nori. *Sartre*

• Net mokydami, žmonės mokosi. *Seneca*

• Prisiminimai mus sendina ir liūdina. *Shaw*

• Išsilavinimas yra tai, kas išlieka, kada mes užmirštame viską, ko mokėmės. *Shinner*

darbo koalicijos vad. "Public Utilities", organizacijos prezidentas sakė, Commonwealth Edison kompanija mokėjo tiksliai 12 milijonų income tax už 1981 metus, o iš savo kostiumerių šiems valdžios mokesčiams sumokėti gavo net 208 milijonus.

JŪS KLAUSIATE, MES ATSAKOME

KL. Didžiai gerbiamas ponas Šulas, nuoširdžiai prašau Tamsai pasakyti ar gali 62 metų ar 65 metų sulaukusi mano žmona gauti pensiją? Ar galėtų ji turėti teisę į medicare? Žmona Amerikoje niekur nedirbo. Aš dirbau ir jau gaunu pensiją. Iš anksto tariau Tamsai ačiū.

ATS. Jūsų žmona, nors niekur šiame krašte nedirbo, gali gauti pagal Jūsų gaunamą pensiją ir savo dalį (čekį). Tačiau, jei ji išmokų prašys sulaukusi 62 metų amžiaus, tai tos išmokos bus sumažintos 20%. Gi sulaukusi 65 m. amžiaus, ji gaus pagal jū su pensijos dydį jei pilną priklausomą sumą.

Diabetikai, privalo valgyti desertus

Studijos rodo, kad diabetikai gali saugiai valgyti desertą ir kitus saldumynus kartu su savo maistu, jei diabetikai neturi svorio perviršiaus. Tokį pranešimą padarė dr. John F. Bantle, kuris vadovavo Minnesotos u-t-o studijoms. Studijos neseniai atspausdinto New England Journal of Medicine, kur buvo tyrinėta 22 diabetikai ir 10 sveikų savanorių.

PAVOJINGAS DALYKAS

Būti gyvuliui yra pavojinga sveikatai. — Kodėl tu taip manai? — Mano uošvienė mėgdavo būti gyvuliu ir jis neseniai padvėję.

KO JAM TRŪKSTA

Vieno užsilikusio berniuko daina

Ilgą, ilgą man ant svieto, Ko tik reikia — trūksta čia. Tartum uola spaudžia kieta. Verk tiek nenoriu paslapti.

Ilgą! Ko taip siela laukia? Draugo? Ar gi pats žinau! Gal prie meilės širdį traukia. Kurios dar nepažinau?

Daug svajonės man žadėjo, Tylumojo tamsios nakties, Bet suteikt neįsėdėjo, Nei ramumo, nei vilties...

Ilgą man per visas dienas! Ar taip visad skurs reikės? Ar gi laimė, to vargdiene — Niekad man neužtekės?

Viena tiktai man paguoda, Tai čerkutė ir kita... Ten paskęsta mintis juoda Ir pagunda užslėpta!

O kad viskas vėl sugrižtų, Kaip jaunų dienų laikais... Širdis mano pasiryžtą Griebt našiukę su vaikais...

Anupras

Trumpai

• Didžiausias piešinys "Panorama of the Mississippi" buvo baigtas 1846 metais. Jį nupiešė John Banard. Žiūrėdamas reikėjo dviejų valandų piešinio apžiūrėjimui, kuris buvo 12 pėdų aukštumo ir 16,000 pėdų ilgumo.

• Bahama salos sostinė Nassau turi vos 20,000 gyventojų.

visai nesigirčiau. Žmonės šalinasi nuo tavęs ne dėl to, kad tu būtum galingas, bet dėl to, kad esi pėstukas ir iš pasalų užpuldinėjai kitus.

TOKS SKIRTUMAS

— Koks yra skirtumas tarp biznio ir spekuliacijos?

— Kai uždirbi, tai biznis, kai prakiši, tai — spekuliacija.

NESUSIPRATIMAS

Jonas: — Eikime į parką pasivaikščioti.

Marė: — Ne. Aš bijau, kad nebandytum manęs bučiuoti.

Jonas: — Aš pasižadau to nedaryti.

Marė: — Jeigu taip, tai kam eiti?

PRIEZASTIS

— Kodėl tamsta gerdamas šnapšą užmerki akis?

— Matai, aš esu pažadėjęs savo žmonai daugiau nepažvelgti į degtinę.

GALI BŪTI RAMUS

Vyras, arti mirties, pasakoja savo jaunai žmonai:

— Bronyte... Bronyte... Aš žinau, kad mano valandos baigias. Kai aš numirsiu tu vėl įstėkėsi už to vyruko su kuriuo aš drausdavau tau susitikti...

— Bet nusiramink, mylimasis! Tą aš galiu tau pažadėti, nes jau susitariau su kitu.

BUVO PAMIRŠES

— Bendrai — aiškina daktaras po diagnozės — atpažinau tamstai išpiantą akląją žaizdą.

— Bet juk tamsta! Tą aš patikau pereiniais metais.

— Ach, atsiprašau! Jau buvau pamiršęs apie tai.

GAMTOS KEISTENYBES

— Aš negaliu suprasti tų gamtos prieštaraščių...

— O kame gi juos surandi?

— Matai, kuomet puodas kiaušas, tai vanduo sunkiasi lauk, kuomet čeverykai kiaušiai, tai vanduo eina į vidų.

• Sykį avinas pradėjo išmėtinėti arkliai:

— Koks iš tavęs gyvulys. Karčiai vienos spalvos, kojos kitos, o šonai nei rudi, nei balti. O kas svarbiausia, tu neturi ragų saviems bakstelėti į pašonę. Ot, aš, tai kas kita. Nespėja žmogus įeiti į kiemą, tuojau pasitraukia man iš kelio.

Arklis pažūrėjo į aviną, papurtė galvą ir sako:

— Tavo vietoj būdamas aš

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline.

Don't be a Born Loser!

Good Health Habits, Begun Early, Can Add Years to Lives of Your Children

HEART AND HEALTH habits started early in childhood can reduce the risk of heart attack in later life, according to your Heart Association. The Association is conducting its 1983 Heart Fund Campaign here and in 8500 other communities through February. The Heart Fund supports research, education and community service programs.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

High Interest Rates Paid on Savings

Interest Compounded Daily and Paid Quarterly

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

FSLIC

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanavskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon.-Tue., Fri., 9-4 Thurs., 9-8 Sat., 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holiday,

by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37494000

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose:
metams \$45.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$15.00

Kitose JAV vietose:
vienam mėnesiui \$5.00
Orderių kartų su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Prezidento Carterio pavogti debatų dokumentai

Prezidentas Jimmy Carteris keliomis savaitėmis prieš rinkimus žinojo, kad jis rinkimus pralaimės. Kiti jo artimieji bendradarbiai dar svajojo apie galimybę rinkimus laimėti, bet pats prezidentas tokiomis galimybėmis netikėjo. Prez. Carteris tuo metu jau rūpinosi, kaip jam tvarkingiau perleisti prezidentūrą naujai išrinktam prezidentui. Jis buvo įsitikinęs, kad rinkimus pralaimėjusiam prezidentui prezidentūros perdavimas buvo pats svarbiausias viešas klausimas, todėl šitas reikalas jam ir rūpėjo.

Prezidentas Jimmy Carter žinojo, kad jis buvo padaręs didelių politinių klaidų, bet pati didžiausioji jo klaida, tai jo, kaip prezidento, debatai su respublikonų partijos kandidatu Ronald Reaganu. Prezidento pozicija buvusi stipri, jis turėjo didelę daugybę debatams reikalingų informacijų, jo žinioje buvo galingas valstybės aparatas, jis galėjo į šį darbą įtraukti bet kurį valstybės pareigūną ir gauti reikalingas žinias, bet jis to nepadarė.

Jau debatų metu ir tuojau po debatų paaiškėjo, kad dabartiniam prez. Reaganui iš anksto buvo žinomas prez. Carterio paruoštas politinių debatų planas. Prez. Carteris paruošė debatų eigą, padarė kelias bandomas scenas, bet kandidatas Reaganas, eidamas į debatus, žinojo debatų planą. Jam buvo lengva pasiruošti debatams ir sumaniai atsakyti prezidentui Carteriui į jo užimtas debatų pozicijas. Labai daug prez. Reaganui padėjo vaidybiniai jo gabumai. Prez. Carteris šių gabumų neturėjo, todėl debatai jam nepadėjo. Artistas Reaganas, žodžio netardamas prezidentui Carteriui, pasidėjo ant ratukų televizijos aparatą su prezidentu Carteriu ir artistišškai išvežė iš debatų salės.

Prezidentas Carteris nebuvo artistas, bet negalima sakyti, kad jis nebūtų turėjęs jokių šiltų ir pagirtinų savybių. Amerikos kariškiai padarė kelias dideles klaidas, bet prez. Carteris, būdamas vyriausias ginkluotų pajėgų

vadovas, prisipažino, kad jis padarė klaidą, besisąsąsą Amerikos lėktuvus į Irano dykumas. Pralaimėjo. Sugedo lėktuvai nuo karšto bei smulkaus smėlio ir visa ekspedicija Amerikai buvo gėda. Prez. Carteris, niekuo dėtas šioje ekspedicijoje, pasiėmė visą atsakomybę. Šio Carterio žingsnio Amerikos kariai neužmiršo ir neužmirš.

Egipto prez. Anwar Sadatas atskrido į Ameriką. Prez. Reaganas suruošė oficialią vakarienę. Kada viskas pasibaigė ir kelionės reikalas buvo baigtas, prez. Sadatas paprašė leisti jam dar aplankyti žemės riešutus auginantį J. Carterį. Anwar Sadatas dvi dienas praleido Carterio ūkyje, Plains kaime. Prez. Sadatas galėjo laisvai išsikalbėti su buv. prez. Carteriu įvairiais klausimais. Oficialmuo jam nereikėjo.

Vėliau, kai prez. Sadatas Egipto fanatikų buvo nušautas, tai ponis Sadatienė, atvykusi į Ameriką, rado reikalo aplankyti buvusį prezidentą, kad galėtų išsipašakoti širdies skausmą.

Prez. Reaganas negali peržiūrėti visos spaudos. Jis perskaito vieną laikraštį, permeta akį per kitus, bet jis daugiausia pasitiki laikraščių skaitytojais, kurie Baltuose Rūmuose peržiūri visą spaudą. Vienas jų pastebėjo žinutę apie pavogtus prezidento Carterio debatų planus. Į provincijos laikraščio žinutę dauguma būtų neatkreipusi jokio dėmesio, bet prezidentas Reaganas tuojau paprašė perskaityti visą žinią. Jam buvo aišku, kad žinia gali sukelti nemalonumų. Jis labai gerai prisiminė tuos buvusio prezidento lapus. Jis tuojau pasikvietė patikimus teisininkus ir paprašė tuojau išaiškinti padėtį. Prezidentas paprašė prokuratūrą tuojau ištirti visą reikalą. Jis įsakė pareigūnams nieko neslėpti, duoti visas žinias, ar kuris jų matė dokumentus ir iš ko jis tuos dokumentus gavo.

Richard Allen tuojau apskundė vieną saugumo tarnautoją, kuris jo paties seife rado tūkstantį dolerių. Seife palikta tūkstantinė pakeikė pačiam Alleniui. Visam kraštui parodė, kad jis, iš japonų laikraštiniųko paėmė tūkstantinę ir paruošė japonų žurnalo-redaktoriui pagėdaijamą pasikalbėjimą. Neturėdamas jokių įrodymų, jis pasakė, kad patentų tvarkytojas gavęs Carterio debatų planą. Visi suprato, jog tai buvo Alleno kerštas teisingam saugumo tarnautojui.

Apie Carterio debatų dokumentus turėjo žinių Francis S. Hoodsoll. Jis buvo Ronald Reagano rinkiminės kampanijos direktorius. Kai komitetas užklauso, ar jis turėjęs žinių apie prez. Carterio debatų dokumentus, tai atsakė, kad jis pirmą kartą apie tai girdi, kad niekad su nieku tuo reikalu nieko nekalbėjo. Bet komiteto pirmininkas jau turėjo žinių, kad F. S. Hoodsoll tų dokumentų nuorašus jam jau buvo davęs. Hoodsollui staiga praraito atmintis. Jis prisiminė, kad žinias jis gavęs ir kitiems parodęs, bet negalįs prisiminti, kas jam tas žinias buvo davęs. Žinios buvusios naudingos ir įdomios, bet neatsimenas, kas jam galėjęs tas žinias įteikti.

Dokumentus matęs ir James A. Baker III. Jis juos naudojo ir Kongreso komitetui pasakė teisybę, ką jis apie tuos dokumentus žinojo. Prezidentas Reaganas pasakė visiems Baltųjų Rūmų tarnautojams, kad jie neprivalo bijoti pasakyti teisybę Kongreso komitetui ar prokuratūrai. Jis viešai pareiškė, kad James A. Baker III neprivalas nieko bijoti, nes jis nesirengia imti jokių priemonių prieš jį. Už teisybės pasakymą jis nesirengia jo atleisti iš pareigų.

Atstovas Albosta yra įsitikinęs, kad jam pavyks atnaujinti Hoodsollio atmintį ir tiksliai nustatyti, iš ko jis galėjo prez. Carterio debatų dokumentus gauti.

Mikas Šileikis

Čikagos Akvariumas

J. KARIBUTAS

PAŽINTIS SU TOLIMAIŠ KRAŠTAIS

(Tęsinys)

Taigi, tada ta Jordano upė buvo lyg kokia pasaka, o dabar aš per ją net pervaziuosiu ir iš arti žvilgtelėsiu, kaip atrodo giesmėmis apgiedota tolimų kraštų upė...

Pakol visi susirinko, pakol visus susodino ir autobusus pajudėjo, buvo jau pusė po septynių. Gatyvėse prasidėjo didelis judėjimas — stacionariams, Gatyvės siauros. Pėsčiųjų srautas. Jie ar raudona, ar žalia šviesa, lenda, eina visvien, dar su asilukais joja arba važiuoja. Dėl viso tokio neprasto "trafik" mūsų autobusus vos juda.

Dairausi ir stebiu jau užmiestis, pervažiuojamas gatvės, kurios labai skurdžios ir varganos; kur vaikai apiplyšę, kur neturtingųjų būstinė. Pagaliau pasiekiamės laukus. Per juos kur kas geriau, nes jau nebėra kamšties, nors taip pat tik dviejų važiuojamų kelias. Man labai primena Kaliforniją: čia viskas išdžiūvę, ir ten tik žalia, kur d'rbtinai drėkinama. Tolumoje dunkso kalnai, kai kur net balnuoja. Vaizdas gražus. Autobu-

dei, dideli ir maži, išdėstyti la-

FBI tikrina prez. Carterio dokumentus, sudėtus Stanford universiteto knygyne. Jie jau rado didoką kiekį Carterio debatų originalių pranešimų. Visi jie išimami, nufotografuojami ir pasiunčiami į Kongreso pakomitečio seifus.

Reikalas surištas su Saugumo tarybos nariais ir lengvabūdėmis moterimis. Kongreso pakomitetis rengiasi tiksliai nustatyti, kas pavogė prez. Carterio paruoštus debatų planus ir kas padėjo prez. Reaganui laimėti rinkimus.

Ivykių nepakeisi, bet Kongresas gali imtis priemonių, kad ateityje tokie dalykai nepasikartotų.

sus vėsinamas. Keleivių pilnas Netoli manęs sėdi pora amerikiečių. Persimetu su jais keletu sakinių. Toliau keturi vokiečiai. Žinoma, visi kiti, ar jordaniečiai ar silijiečiai, bet jau arabai. Arabai tai arabai, bet jau ne tokie, kokius mes seniau išvaizduodavome. Jų yra labai gerai išsilavinusių, išsimokslusių, ir jie stengiasi būti labai mandagūs, nors reikia ir saugotis — apgauti jie visados pasiruošę.

Pravažiuojame gražius gamtos vaizdus, kur išsidėstę miesteliai arba kaimai. Vis į aukštumas ir į aukštumas. Po dešinės matosi graži upė, aplink kurią daug žalmos ir gyventojų. Sako, jog ten ir bedūmai keliauja. Jie neturi pastovios vietos, nes kraustosi su visa manta tai vienur, tai kitur, kaip čigonai. Kelias raitosi lyg gyvatė vis į kalną. Pagal upę lieka žemuma ir reginys žavingas. Labai mažai mašinų susitinkam.

Pakelėse daug keramikos išdirbinių. Kas ten juos iš jų perka? Ten nėra nei garzolino stočių, nei restorėnų. Tik jų puotuoja. Vaizdas gražus. Autobu-

dei, dideli ir maži, išdėstyti la-

FBI tikrina prez. Carterio dokumentus, sudėtus Stanford universiteto knygyne. Jie jau rado didoką kiekį Carterio debatų originalių pranešimų. Visi jie išimami, nufotografuojami ir pasiunčiami į Kongreso pakomitečio seifus.

Ivykių nepakeisi, bet Kongresas gali imtis priemonių, kad ateityje tokie dalykai nepasikartotų.

ke. Tolumoje matosi gyvulių bandos ir asilų pulkai.

Sako, kad iš viso kelionė tik keturios su puse valandos. Tai nėra daug, ir tas džiugina, nes nuvargti tikrai neteks. Bet vos tik pavažiavus apie porą valandų, jau parubėžys. Kontrolė. Tai kas, galvoju, kontrolė. Juk čia nieko baisaus. Keleto ar keiolikos minučių laikas, ir važiuojam. Bet ne. Taip nebuvo. Visų nusitejimui, siriškiečiai kontroliavo ir lagaminus bei pasus, gal daugiau kaip pusantros valandos. Tik žiūrėk, ilpa uniformuotas ir reikalauja pasų, ilpa bel civilis (reikia, slapioji policija), kurio brauninkas už kelnių diržo, ir vėl — pasus prašau! Tas išėmė ir dievai žino, kas vėl pasų pareikalavo. Laimė, kad la-gaminų neturiu. Ypač vietiniams buvo didelė krata. Po to, išlipi iš autobuso ir eili į tokį namą, kuriame pasus užant-spauduos. Ten vėl didelė procedūra.

Taigi, po tokios "pirties" jau imi gailėtis važiuavęs. Bet tai dar ne viskas. Važiuojame toliau, ir vėl tik už puskiometrio — Jordanijos kontrolė, kuri irgi labai sustiprta. Ir vėl tiek pat laiko, ir toka pat procedūra. Kai jau abi kontroles pervaziavome, lengvai atsikvėpėm, o vokiečiai, kuris sakėsi biznio reikalais važiuojas, sakė jog iš viso pasų kontrolė buvo devynis kartus. Po to, kas tik naujas lipdavų, aš ėmiau per dantį traukti, sakydamas — Pasus prašau! Žinoma, tik angliškai.

Taigi, kai pasiekėm Jordani-jos sostinę Amano priemiestį, buvo jau po trijų.

(Bus daugiau)

• Jei mes apleidžiam tėvynę, tai apleidžiam patys save.
R. H. Frame

ANDRIUS NORIMAS

M I Š K E

R. LB-nės Kultūros tarybos skelbtas konkurso premijuota novelė.

(Tęsinys)

— O kas jie tokie?

Anūpras plačiai nusišypsojo, supratęs Kastantą niekad negirdėjus tokių asmenų.

— Tamista esi miesčiuonis, tai er nežina... Tai yr tuokia pasaka. Jūruo tata gyvena didelia graži karalaitė Jūratė. Bovo ji nei žmogus, nei žuvis... Su žovies voudega, ali stoumuo merge-lės... Vuo pri Palangos ant kranto žuveles gaudė jauns žvejis Kastytis, paprasts žmuogelis. Kai ans išplauk jūruon žvejuotei, Jūratė insiveizėjo er pamilo paprastą žumogelį... Ana paviliuėjo Kastytį er partraukė į savo karalystę, giliai jūruo, kur bovo gintaro palociai er visokios prašmatnybės... Mylejosi Jūratė su Kastyčiu er didelia laiminga bovo, jam dainas dainiuodama, ali neilgam... Sužinuoja tata didis dievulis Perkūns er baisia užpyka! Negalieja atskirt Jūratę nu Kastyčio, emė tata er sudaužė jos palocius... Pražovo er abu jaunieji... Nu to laiko girdėtis pri krantot kažikuokia rauda, ali nebeprkels jau didelia mylimo Kastyčio...

Tarytum rutirpo visa Kastanto siela, pirmą kartą išgirdus žaures likimo, fantastišką, bet paprastą žmogaus pasakojamą legendą. Visu ga-

lingumū stojosi jo akyse visagalys Perkūnas, svaidas žaibus į puikius, gintaro sienomis, brangakmenimis išpuoštus povandeninės karalystės rūmus. Visame grožyje regėjo palaidaplaukę, nuogakrūtę, nuo šlaunų žuvies uodega mergaitę, niekad vyro neliestą, bet ugningai geidžiančią žmogaus meilės. Tačiau dar stipriau pajuto jaunasis kompozitorius lietuvių tautos brangiausią lobį — liaudies vaizduotę, atausą pasakomis, legendomis, dainomis, meilės išpuoselėta, iš kartos į kartą perduodama, išsaugomą... Jam žinoma tautosaka, o dažnai nežinomomis dainomis, liaudis išaudė savotišką lietuvišką audeklą, tėvynės grožio, meilės savo kraštui siūlais pamargintą.

Kaip jis atsiskyrė nuo Anūpro, kokiais keliais grįžo atgal į Palangos miestelį — nė pats negalėjo pasakyti. Tik jo gilų susimastymą prie pat nuomojamojo vasarnamio išlaškė siuvinėta uniforma, atlapuotą švarką dėvįs vyras, užkalbinęs lenkiškai.

— Ar būsite ponas Czurlianis?

— Taip, aš... O kas?

— Aš iš prafu Tishevičiaus dvaro. Ten svečiuojasi šviesusis kunigaikštis Oginskis, o jis tamstą nori skubiai pamatyti.

Kastantas nušvito. Tai jo mecenatas, globėjas, į mokslus leidžias gerasis angelas. Tik dėka jo lėšų Kastantas galėjo lankyti konservatoriją, o ją sėkmingai pabaigęs, verstis privačiomis pamokomis, nors jam buvo siūloma Liubline muzi-

kos mokytojo vieta...

"Taip, jau buvau susipažinęs su Marija... Dėl jos visko galiu išsižadėti! Išsižadėjęs vietos Liubline, nors būtų gerai apmokama... Pradėjau mokyti pianinu skambinti Volmanų mergaitę. Gavau daugiau mokinių, vis per Volmanus, tiksliau, per Volmanienę, nes ji man labai palanki... Kažin, ar dabar kunigaikštis tai sužinojo? Gal peiks mane atsisakius nuo vietos Liubline? Ar sakytis jam dėl ko tai padariau?"

Pajuto nekantrumą pamatyti kunigaikštį Oginskį, juoba, toks netikėtas kvietimas sudomino. Ką gi pasakys griežtas, tačiau malonus bei jam nuolaidus mecenatas? Ak, kiek jis atleido Kastantui vaikiškų pokštų, dar Plungėje orkestre grojant!...

— Ar nuvesite paš kunigaikštį?

— Prašau sekti mane, pone.

— Rodos, kažkas varžė skridimui pakeltus sparnus. Jis veržė veržėsi, palydovų nurodomas kur eti. Tik tarnas nesiskubino, lyg tyčia lėtino žingsnius. Priėjus bruktę, tarnas pakvietė sėstis.

— Aha! Šitaip bus greičiau! Na, pavyrk gi!

Tarnas bakstelejo arklio nugarą elegantišku, ilgu botagu, o riestasprandis dvaro žirgas lyg to telaukė. Nešė per akmenimis grįstą miestelį, pro neseniai pastatytą kurhauzą, pro vasarotojų vilas, pro sumurgusias žydų krautuves, pro bažnyčią į pušyną. Dangų surezgė gumbuotos šakos, kvapios spyglių kekės. Čia oras visai kitoks, toks

kvapnus, giliai į plaučius įsitraukias. Tarnas kalbėjo lenkiškai. Šnekusis žmogus pasakojo apie Palangos miestelį, o Kastantas juto miestelio lietuviškumą.

— Grafai Tishevičiai valdo visą miestelį. Krautuves nuomoja žydams, jiems priklauso kurhauzas, vasarotojams vilos... Buvo net bandė įrengti Palangos pajūryje uostą. Pastatė iš akmenų, iš medžio stulpų pylimą, tik pristigo kantrybės, žmonių ar pinigų... Šitaip pasiliko tik tas vienas tiltas... Turėjo būti dar kitas pylimas... Smėlis užnešė akmenis, o antro pylimo net nepradėjo statyti... Tiltą galas užriestas į šiaurę.

— O kam gi?

— Kadangi ten laivams užuovėja nuo jūros bangų... Dabar tiltas tik svečiams pasivaikščioti naudojamas...

— Aš taip pat juo vaikščiojau. Jaučiausi beveik viduryje jūros! Ten labai smagu!

— Prieš kokius ketverius metus grafas pastatydino naujus dvaro rūmus...

— Ar ten dabar važiuojame?

— Taip, pone... Tai nuo tada Tishevičiai atvyksta vasaromis čia pagyventi. Varšuvos laikraščiuose išgarsino esą tai vienintelė lenkų vasaravimo vieta prie Baltijos jūros...

(Bus daugiau)

A. VILIMAS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Main Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
7907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinimus
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popietį,
ketvirtadienį 8-7 val. vak.
Office telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33716
Tel. (813) 321-4206

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidinai - Pilna apdraudimas
ZEMA KAINA
Prilaukiant Master Charge
ir VISA korteleles
R. ŠERENAS. Tel. 925-8062

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-3796

SOPHIE BARCUS

RADIO ŽEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja - Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Vilios laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60628
Telef. 778-8374

PASIZYMEJĘS FIZIKAS

Amerikos General Electric bendrovėje, tyrimo ir išvystymo centre Shenectady, dirba fizikas dr. Egidijus E. Užgiris, kuris pastaruoju metu buvo išrinktas į JAV Fizikų draugiją. Jis yra atlikęs efektyvias studijas elektrinių įtakų judėjime kraujo celėse.

Dr. E. Užgiris yra gimęs Lietuvoje, išėjęs Amerikoje vidurinę mokslo ir Illinois universitete gavęs bakalaurą laipsnį. Vėliau Harvardo universitete gavo fizikos doktoratą. Nuo 1970 metų jis dirbo anksčiau minėtame tyrimo centre ir yra padaręs daugiausiai kaip 100 išradimų. Taip pat yra dirbęs Prancūzijoje ir Anglijoje ir Stanfordo universiteto medicinos fakultete. Jis yra vedęs ir augina du sūnus. (E.L.)

• Cigarečių kompanijos išleidžia milijonus dolerių garsinimams tikslu gauti daugiau rūkytojų.

Man rodos, jog tos kompanijos ir su mažiau pinigų atsiektų to paties tikslo. Tik reikia kokiam nors gydytojui duoti gerą kysį ir paprašyti, kad jis paskelbtų spaudoje, jog tabakoje esama daug vitaminų. Juk šiuo metu žmonės yra akiai įtikę į vitaminus.

• Ir žuikis kažkada nusišypso pamatęs, jog varlė jo bijosi. Kaip tik žuikelis pribėga arčiau, tai varlė tuojau šoka į vandenį.

KNOW YOUR HEART

Every hour your heart gets further from the center of your life. It's time to know your heart. It's time to know the heart of a 2-story building.

HELP YOUR HEART FUND

HELP YOUR HEART

Kauno bazilika

VIKINGAI LIETUVOJE

Norvegų legenda

Narsus vikingų karalius Garaldas, surinkęs daugelį laivų ir kareivių atvyko į Žemaičių kraštą. Kur jie žengė, ten liepsna ir gaisrai kilo. Jie surinko daug turto, paėmė nelaisvių, tarpe kurių buvo nemažai jaunu, skaisčių mergelių. Prisikrovę vežimus jie traukė atgal į pajūri, juokaudami ir džiaugdamiesi grobiu.

Pakeliui vikingai užėjo lietuvių šventovės griuvėsius. Čia Garaldo tėvas kitados sugriovė šventovę, iškirto ažuolus, pasiėmė vaideytes ir išvežė svetimon žemėn. Norėdamas pagarbti savo tėvo žygi, Garaldas įsėkė išskirti puotą šventyklos griuvėsiuose. Norvegų kariai būrėsi aplinkui, laukdami užkandžių ir gerimų. Saulė pradėjo leisti ir vikingai sukūrė milžinišką laužą, kuris nušvietė puotos lauką.

Vikingai dainavo, pasakojo viens kitam nuotykius ir apie tuos, kuriuos paliko namuose. Karalius Garaldas sėdėjo su ažuolų vainiku ant kaklo ir gėrė mišų iš auksinės taurės. Staiga kariai atvedė prie jo seną vaidilą, kuris buvo nelaisvių tarpe. "Viešpatie, šis senis moka giedoti ir turi kankles. Tegul jis

pagarsina narsiuosius vikingus, kurių pėdsakai ilgiam laikams pasiliks Žemaitijoje".

Karalius nusišypsojo ir davė ženklą vaidilai pradėti dainą. Senukas nesigynė ir priėjęs arčiau lauzo, palietė kelius sykius kanklių stygas ir užtraukė savo giesmę. Visi aptilo ir slepinga miško tyla, rodėsi, gaudė kiekvieną senio žodį. Vikingai neapratė kanklininko žodžių, todėl jie susirado vieną savųjų tarpe, kuris mokėjo žemaitiškai ir liepė jam atidžiai sekti dainių ir patirti ką jis sako.

Senukas savo giesmėje priminė apie dievų kerštą tiems, kurie išgriovė šventoves, sunaikino Žemaičių kraštą ir žmones veda į nelaisvę. Jūraitė, Baltijos jūrų deivė, atkėrėsianti piktdariams...

Suprantantis lietuviškai vikingas suriko: "Karaliau, paliepk jam nultiti! Senis keikia mus ir piktą mums lemia. Jis sako, jog pamitli turtai atneš vikingams ne gero, bet nelaimių..."

Karalius Garaldas paklausė patarimo ir prašalino senį. Bet vikinguose jau nebuvo to linksmumo ir pasididžiavimo, koks matėsi pirmiau. Anksti rytą jie iškeliavo prie laivų, kurie plūduriavo pajūryje. Baltijos vandenys buvo tylūs, ramūs. Bet nespėjo vikin-

gai šlipti į laivą ir sunešti grobį, kaip padangė pradėjo niauکتis. Iš kilo vėjai ir audra, sujudinusi visą jūros paviršių. Laivai blaskėsi ir nėrėsi bangose. Taip tęsėsi per visą dieną ir naktį.

Karalius Garaldas paklausė plaukti į savo šalį. Jam prisiminė lietuvių senio pranašavimai apie dievų kerštą. Pasitaręs su seniūnais, jis nusprendė išmesti į jūrą auksą, sidabrą ir gintarą. Bet audros vis vien neaptilo. Baimė apėmė atėjūnus. Jų tarpe kilo murmėjimas. Norėdamas nuraminti jūrą jis įmetė į ją savo auksinę taurę ir kardą. Tačiau ir tas negelbėjo.

Tuomet karalius Garaldas pasisaukė senį vaidilą ir klausia jo patarimo. Senukas štai ką pasakė:

"Sugrąžink paimtus nelaisvėn žmones ir įmėsk į jūrą ažuolo vainiką, tuomet pamatysi kas atsitiks".

Karalius paklausė ir įsėkė savo vadams nuimti nuo žemaičių pančius ir juos paliusuoti. Nespėjo ištarti jis tuos žodžius, kaip jūra pradėjo nurimti. Rytuose spindėjo aušra ir aukso spinduliai nuklojo paviršių. Džiaugsmas nušvietė drąsiųjų vikingų veidus, idėgė jų širdis.

Nelaisviai buvo išlaipinti, o su jais drauge ir sentis kanklininkas. Karalius Garaldas, dar sykį nuėjęs prie sugriautos šventovės, pažadėjo ją atstatyti ir niekad daugiau neužpuldinėti Žemaitijos. Neužilgo vikingai pasiekė savo kraštą ir papasakojo visiems apie savo nuostabių prietikius.

Kada prūsai atsiskyrė nuo kitų lietuvių?

Kaip žinome, Jaltoje buvo sušalusi padalinti Prūsiją tarpe lenkų ir rusų. Lietuvai gi nenumatyta nei šmotukas tos žemės, kuri kadaise buvo per dalm lietuviška. Čia ne prašali bus pakartoti keletą istorinių faktų.

Jau penktame šimtmečiu prieš Kristų, įvairios prūsų giminės buvo apgyvenusios plotus iki pat Dancigo. Už jų toliau į vakarus sekė slavų giminės Pradžioje visų lietuvių kalba buvo vienoda. Bet apie šesimtą šimtmetį prieš Kristų prūsų tarmė ėmė skirtis. Ir nuostabu, prūsai pasilaikė seniausias mūsų kalbos formas, o kitos lietuvių giminės ėmėsi modernizuotis. Pav. prūsai sakė deivs (dievas); deina (diena); preikalas (prieikalas); vestemia (verčiame) ir t. t. Visa tai yra artiau pradinį, seniausių tarmės formų.

Vokiečiams smarkiai nutautinant ir persekiojant, paskutinis prūsų lietuvių kaimelis išnyko tame krašte apie vidurį 18-to šimtmečio. Pasiliko tik vietovardžiai ir gausūs padavimai.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, IL 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aukstes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Nuo 1914 metų

MIDLAND FEDERAL SAVINGS aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

2657 W. 69th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400

8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

**MIDLAND
FEDERAL
SAVINGS**

AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, IL 60632
PHONE 254-4470

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Choclated or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions.
© Ex-Lax, Inc. 1982

Po ilgos ir sunkios ligos atsiskyrė iš mūsų tarpo

DR. KAZYS VILEIŠIS.

Jo seseriai ALENAI DEVENIENEI GRIGAITIENEI ir kitiems artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

LIETUVIŲ PROTESTANTŲ SĄJUNGA
KALIFORNIJOJE

BIELIŪNAS

LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

4348 So. California Avenue
Tel. — 523-3572

Sandariečių septintos kuopos ir bičiulių aukos Amerikos Lietuvių Tarybai

Aleksandras ir Eleonora Chaplikai	\$150
Sandaros 7-oji kuopa	100
Motinos Jadvygos Tumavičienės atminimui	
— I. Mickūnas	100
Dr. Joseph ir Gladys Mikaloniai	50
Lietuvos Vyčiai, 17-oji kuopa, So. Boston	50
Aleksandra ir Justina Dubauskai	20
Steponas ir Valentina Minkai	25
Antanas ir Ona Andriulioniai	30
Alfonas ir Aleksandra Baikai	30
Lietuvių Darbininkų Draugija	25
Dr. Algirdas ir Gedre Budreckiai	25
Florence E. Casper	25
Felicija Grendel	20
Sandaros Moterų klubas	25
Ona Ivaška	25
Tėvo ir Motinos atmin. — Eleonora Chaplik	25
Mery Ylmokas	15
Martin Dapkus	10
Edis Pečiukaitis	10
Feliksas Eidukonis	10
Juozas Lekys	15
Algis Smitas	10
Ona Šiugžda	10
Jurgis Jurėnas ir Maria	10
Anna Laine	10
Ona Uselis	10
Stasys Griganavičius	10
Mery Jonaitis	10
Lena Janulis	5
Bronius Bajerčius	5
Vladas ir Jane Bajerčius	10

A. Andriulius
Iždininkas

Alexander J. Chaplik
Pirmininkas

\$875

Der Spiegel kartoja rusų melus

Dr. Vitas Kudirka yra rašęs apie sunkią Lietuvos padėtį, o ta padėtis už tai buvo sunki, kad Lietuva yra tils ant pagrindinio vieškelio tarp rytų ir vakarų. Deja, Lietuva sulaukė ir mongolų atplūdi į Europą, nors nuo to karo ir pati labai nukentėjo.

Be to, Lietuva kovojo ne vien tik su rusais ir vokiečiais, bet ir su apgaulingais lenkais, kurie

pasikvietė Kęstutį ir Vytautą taikos klausimams aptarti, o kai jiedu atvyko, tai lenkų valdžia juos abu suėmė ir uždarė į kalėjimą.

Vytauto žmonai ir tarnaitė buvo leista kalėjime jį aplankyti. Tuomet tarnaitė pasiūlė Vytautui pabėgti, persirengus jos rūbais. Nors Vytautas su tokiu pasiūlymu nenorėjo sutikti, bet vėliau apsigalvojęs sutiko. Tu-

met lenkais vietoj Vytauto radę tarnaitę, labai supykę ir Kęstutį pakorė. Tad štai kokia lenkų draugystė Lietuvai jau nuo senų laikų.

O dabar š. m. birželio 18 dieną Drauge, trečiame puslapyje, be parašo, parašytas straipsnis "Popiežiaus Jono II kėlionės į Lenkiją prasmė". Čia Lenkija labai išgirta ir padarytas tiltas tarp rusų ir vokiečių. Ten taip rašoma:

"Ir jei Lenkija vistiek išliks ir išsilaikys, tai rodo, kad ji turėjo apvaizdos skirtą istorinę misiją, kaip būti dviejų priešingų pasaulių kryžkelėje. Lenkija yra ne tik riba tarp Vakarų ir Rytų, bet drauge ir tiltas tarp šių dviejų pasaulių".

Ar nebus tą straipsnį parašęs frontininkas, lenkų simpatikas ir Šalkauskio auklėtinis?

Kaip tik man sekmadienį Vyčių salėje (R) Lietuvių Bendruomenės Cicero gegužinėje netikėtai teko įsigyti 58 puslapių knygutę "Šalkauskis ir šalkauskininkai". Šios knygelės visos dar neperskaityčiau, bet ten jau radau Šalkauskio šaknis ir jo veiklos kryptį, kuri panaudota frontininkai Lietuvai žeminti, o Lenkijai aukštinti. Manau, kad šis straipsnis geriau atitiktų Lietuvos mintis, o ne Lenkijos. Bet juk frontininkai jau buvo paskelbę ir kvietė visus melstis už lenkus, nors tokių pamaldų iš viso nebuvo.

Kitoje vietoje rašoma, kad kai kurie vakarų žurnalistai (pav., Der Spiegel'io) apsilankę Lietuvoje, susitiko su kuo buvę leista susitikti (reiškia, su KGB agentais) ir pasikalbėti. Turėjo pamatyti ir nuspręsti, kad Lietuvoje religijų ir tikinčiųjų persekiojimas sumažėjęs, kad valdžia dėl Lenkijos įvykių laisvės daug vaikams leidžia laisvai lankyti bažnyčią, mokyti katekizmo ir pan.

Aišku, "Der Spiegel" korespondentas patarnavo vien tik rusams, nes jis paskleidė rusų KGB jam pasakytus žodžius. Deja, tikroji tiesa yra visai kitokia. Tikintieji, kovodami už Vidurkės klebono Alfonso Svirinsko paleidimą iš kalėjimo,

pasiuntė į Maskvą raštą, nurodant konstitucijoje pažymėtą asmens teises. (TSRS konstitucija garantuoja visiems piliečiams lygias teises, neatsižvelgiant nei į tautybę, nei į rasę bei religiją — 34 str. — 50-52 str.).

Kas studijuoja Lenkijos istoriją, sako, kad jos padėtis yra labai nedėkinga, nes ji yra atsidūrusi geografinėje plotmėje, kuri randasi tarp dviejų kolonų — germanų ir rusų. O kaip gi su Lietuva? Ji gi randasi ne tik tarp germanų ir rusų, bet ir lenkų. Lietuva visą laiką turėjo grumtis net su trimis priešais, kurie puldavo ją iš rytų, pietų ir vakarų.

Taigi, straipsnio autorius Lietuvos kovas priskyrė lenkam, o Lietuvą paminėjo tik tiek, kad parašė Der Spiegel šmeižta.

Antanas Marmas

TRUMPAI

— Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų draugija rengia gegužinę-pikniką Šaulių Namų salėje, 2417 W. Pope John Paul II Dr., š. m. liepos 17 dieną 12 val. Bus smagi muzika, gar-

dus maistas su atsisveikinimais. Visus namų šeimininkus bei svečius maloniai prašom skaitlingai dalyvauti.

Draugijos Valdyba

NAŠLIŲ, NAŠLIUKIŲ IR PAVIENIŲ KLUBAS

Chicago's Liet. Našlių-našliukių ir pavienių klubo metinis piknikas įvyks sekmadienį, liepos (July) 17 Vyčių salėje, 47th ir Campbell gatvės. Pradžią — 12 v. dienos. Bus linksmas muzika, skanūs namie gaminti valgiai ir geri gėrimai. Taip pat bus ir gausi dovanų loterija. Prašome visus gausiai atsilankyti.

Klubo Valdyba

• Iki 1847 metų San-Francisco miestas vadinosi Yerba Buena ir turėjo 800 gyventojų.

• Prancūzų tautinį himną — "Marsaljetę" parašė kapitonas Rouget de Lisle 1792 m.

• Prancūzas Marcos de Niza buvo pirmutinis baltas žmogus pasiekęs dabartinę Arizonos valstybę.

• Visi nori žinoti, bet ne visi mokintis.

\$250 to \$500 WEEKLY PAYCHECKS (FULLY GUARANTEED)

working part or full time at home.

Weekly paychecks mailed directly to you from Home Office every Wednesday. Start immediately. No experience necessary. National Company. Do your work right in the comfort and security of your own home.

Details and application mailed. Send your name and address to:

AMFICO, Hiring Dept. 77, 1040 Lone Star Dr., New Braunfels, TX. 78130.

JAU ATSPAUSDINTA J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos. Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGA IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą, arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,

2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

REAL ESTATE

Home, Zeme — Pardavimai / Home, Zeme — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE / REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKIMAIS DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAL

VISU ROCIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKETI NUOMA?
GERIAU SKOLA.

Gražus mūrinis, 5 kamb., 2 mieg. rūšys ir aukšta pastogė. Garažas. 30 pėdų sklypas. 71-ma ir Francisco. Nebrangus.

2 butų medinis — 5 ir 4 kamb. Didelė pastogė. Garažas. Arti mokyklų, Brighton Parke, \$35,000. Mažas įmokėjimas, savininko paskola.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

NUOMOS
RENTING IN GENERAL

BRIDGEPORTE, prie 34-tos ir Lituonikos, naujai atremontuotas ir išdažytas antrame aukšte 5 kambarių butas suaugusiame vyru ir porai.

Telefonuoti 254-0381

MISCELLANEOUS
Ivairūs dalykai

NORĖCIAU PIRKTI gerame stovyje vartotą automobilį. Rytais skambinti iki 10 val. ryto, o vakare nuo 4-tos valandos tokiu telefonu: 436-3522 arba 737-0928.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO ŠULCO paruošta, — teisėjo ALPHONSE WELLS peržiūrėta, "Sąduos" išleista knyga su legališkais formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

"LIUCIJA"

Miko šileikto apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

— Kodėl jūsų sriuba taip skysta ir permatoma?
— Matote, savininkas nori, kad svečiai matytų mūsų švarias lėkštes.

and PLEASE
make people
more careful

ELEKTROS ĮRENGIMAI
PATAISYMAI
Turli Chicago miesto leidimai, Dirbu ir užmiešiuose, greiti, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3539

D E M E S I O
62-86 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensijoms. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laisrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių škvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapolis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas
GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

— Naujienos, Chicago, 8, III. Friday, July 15, 1983

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago's lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai.

Kaina \$15.

Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608